

SÖKANDE

Invacare AB, 556050-1313
Box 66
163 91 Spånga

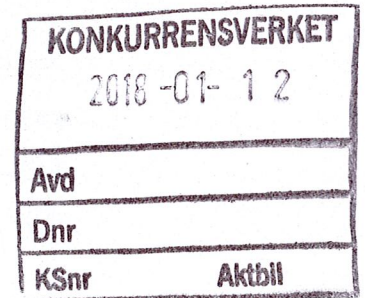
MOTPARTER

1. Region Västmanland
Regionhuset
721 89 Västerås

2. Landstinget Sörmland
611 88 Nyköping

SAKEN

Lagen om offentlig upphandling (2016:1145), LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller Invacare AB:s ansökan och förordnar att Region Västmanlands och Landstinget Sörmlands upphandling avseende manuella rullstolar, DU-UPP17-0124, objekt 5 och 9, görs om.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Region Västmanland och Landstinget Sörmland (Regionen/Landstinget) genomför upphandling avseende manuella rullstolar, DU-UPP17-0124.

I tilldelningsbeslut den 3 oktober 2017 antogs anbud från annan anbudsgivare än Invacare AB (bolaget) för objekt 5 och 9.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar, såsom talan slutligen har bestämts, i första hand att upphandlingen görs om avseende objekt 5 och 9. I andra hand yrkar bolaget rättelse i form av en ny utvärdering i enlighet med standardutförande i objekt 5 och 9.

Till stöd för sin talan anför bolaget bland annat följande.

Regionen/Landstinget har i tilldelningsbeslut angett att de inte bedömer att bolaget uppfyller krav i förfrågningsunderlagets punkt 3.7.1

Körhandtag bakomliggande, höjdställbara utan verktyg ska finnas och vara spärrade så att de inte kan dras ut ofrivilligt

Det är bolagets bedömning att körhandtagen i fråga inte ofrivilligt kan dras bort från rullstolarna. För höjjustering av körhandtagen krävs att två av varandra oberoende handhjul måste lossas och för att ta bort desamma krävs att dessa handhjul lossas långt ytterligare.

Kravet om att körhandtag inte ska kunna dras ut ofrivilligt är på inget sätt något nytt utan har funnits även tidigare kontraktperioder. Upphandlade enheter har därvid först godkänt bolagets körhandtagskonstruktion och därefter inhandlat rullstolar med denna konstruktion. Inte vid något tillfälle har upphandlade enheter indikerat att bolagets körhandtagskonstruktion inte skulle vara tillfyllest.

Regionen/Landstinget bestrider bifall till bolagets yrkande och anför i huvudsak följande. Kravet i punkt 3.7.1 i upphandlingsdokumentet är inte uppfyllt. Att körhandtagen inte ska kunna tas bort ofrivilligt innebär att det ska krävas att användaren intuitivt inser när spärren sätts i ett sådant läge att handtaget kan lossa. Det bedömdes för de aktuella rullstolarna inte uppfyllt då det är samma skruvar som används både för att justera höjden på körhandtagen och för att ta bort körhandtagen helt. Att två skruvar med lika funktion måste lossas för att lösgöra handtaget läker inte denna brist. Det finns därför en risk att handtagen kan dras ut ofrivilligt och således kan kravet inte bedömas som uppfyllt. Det aktuella kravet är utformat på ett transparent sätt. Hur regionen bedömt krav i tidigare upphandlingar och under avtalstid saknar relevans i förevarande upphandling.

SKÅLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 4 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 20 kap. 4 och 6 §§ LOU kan förvaltningsrätten pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. Därvid gäller att förvaltningsrätten endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

De grundläggande principerna om likabehandling och transparens innefattar att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt formulerat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. Vidare ska förfrågningsun-

derlaget vara utformat på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla leverantörer kan tolka informationen på samma sätt. Den upphandlande enhetens krav ska ha angivits på ett sätt som är tillräckligt för att en leverantör med utgångspunkt i förfrågningsunderlaget ska kunna skapa sig en bild av möjligheterna att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Höga krav bör ställas på noggrannhet, tydlighet och transparens i alla delar av ett förfrågningsunderlag.

Det bör enligt förvaltningsrättens mening vara den upphandlande myndigheten som i första hand får bära ansvaret för att ett krav som ställts upp i förfrågningsunderlaget, på grund av sin lydelse, kan ges en vidare omfattning än vad den upphandlande myndigheten avsåg när förfrågningsunderlaget upprättades. Frågan blir i ett sådant fall om den tolkning som leverantören gjort i och för sig måste anses omfattas av kravet. Vid bedömningen bör beaktas om kravet enligt sin ordalydelse rymmer den tolkning som leverantören gjort. Tolkningen måste dessutom vara rimlig och relevant med hänsyn till vad som i övrigt framgår av förfrågningsunderlaget. Slutligen måste det anbud som leverantören lämnat också utvisa att kravet med hänsyn till tolkningen uppfylls.

Något förfrågningsunderlag rörande den aktuella upphandlingen har inte getts in till förvaltningsrätten. Parterna är dock överens om lydelsen i förfrågningsunderlagets punkt 3.7.1. I denna punkt, så som parterna har återgett den, anges följande krav.

”Körhandtag bakomliggande, höjdställbara utan verktyg ska finnas och vara spärrade så att de inte kan dras ut ofrivilligt”

Denna kravspekifikation synes ha tjänat som anbudslämnarnas enda ledning beträffande regionens krav på de efterfrågade produkterna. Det framkommer inte att det av förfrågningsunderlaget skulle framgå några ytterligare specifika krav på handtagens konstruktion och funktion.

Förvaltningsrätten konstaterar att det är ostridigt att handtagen på de av bolaget offererade rullstolarna är försedda med handhjul/skruvar som fungerar både som höjjustering och för att lossa handtagen. Enligt förvaltningsrättens mening utgör dessa handhjul/skruvar en spärrfunktion. Så som kravet är formulerat anges det emellertid endast att rullstolshandtagen inte ofrivilligt ska kunna dras ut när de är spärrade, det vill säga fastskruvade

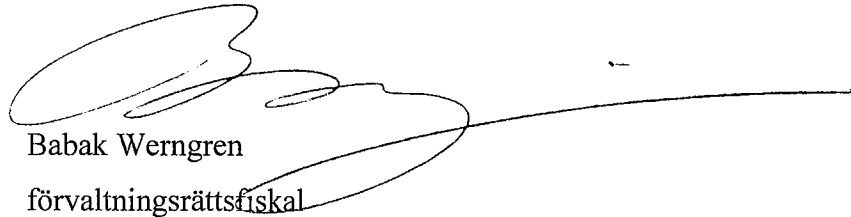
Regionen/Landstinget har anfört att körhandtagen vid tester ofrivilligt kunde dras bort från rullstolarna. Upphandlande myndigheter har inte angett hur testningen av rullstolarnas handtag gått till och har inte närmare utvecklat på vilket sätt den aktuella konstruktionen i sig skulle vara bristfällig eller om det förelegat ett konstruktionsfel eller liknande. Regionen/Landstinget har inte heller gjort gällande att det gått att dra ut handtagen när de är åtskruvade eller spärrade.

Eftersom bolagets rullstolar haft den efterfrågade funktionen med en spärr som förhindrar ofrivilligt borttagande av handtagen har bolaget enligt förvaltningsrättens mening uppfyllt det aktuella kravet. Förvaltningsrätten finner därmed att det inte har funnits förutsättningar för regionen att underkänna de offererade produkterna av denna anledning.

Bristen i förfrågningsunderlaget utgörs av att det inte är definierat hur en spärrfunktion ska vara utformad för att uppfylla de säkerhetskrav regionen kan anse nödvändiga. Det råder således oklarheter vilka egenskaper handtaget ska ha vilket enligt förvaltningsrättens mening kan påverka vilken produkt en leverantör offererar i anbudet. Felet är hänförligt till det konkurrensuppsökande skedet

och rättelse är därmed inte en tillräcklig åtgärd. Förvaltningsrätten finner att upphandlingen ska göras om avseende objekt 5 och 9.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU).

Babak Werngren
förvaltningsrättsfiskal

Målet har beretts av föredragande juristen Nicklas Rydgren.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättsens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorena

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättsens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.